

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 16Csp/74/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120421529
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Šiška, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2022:6120421529.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudcom JUDr. Borisom Šiškom, PhD., v spore žalobcu : Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpený : JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanému: W. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., za účasti osobitného subjektu na strane žalovaného : Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Šafárikovo námestie 7, Bratislava, IČO:42 362 962, v konaní o zaplatenie sumy 4680,26 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa v celom rozsahu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému sa proti žalobcovi **n e p r i z n á v** a nárok na náhradu trov konania.

III. Osobitnému subjektu - Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov sa proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou podanou na upomínací súd Okresný súd Banská Bystrica dňa 04.11.2020 požadoval, aby súd rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť mu 4680,26 eura s príslušenstvom a náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že jeho právny predchodca spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s., poskytol žalovanému na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 16.02.2017 pod číslom úverového účtu XXXXXXXXXXXX a reg. číslom XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX (ďalej aj ako „úverová zmluva“) úver vo výške 4890 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť formou zmluvne dojednaných pravidelných mesačných splátok. V rozpore so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy dlžník svoj záväzok uhrádzať pravidelné mesačné splátky neplnil riadne a včas, preto právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu omeškaných úverových splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Nakoľko žalovaný napriek písomnej výzve jeho právneho predchodcu svoj dlh z titulu omeškaných úverových splátok nezaplatil, právny predchodca v súlade so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy a v súlade s čl. Všeobecných obchodných podmienok s označením „Podmienky požadovanej predčasnej splatnosti úveru (okamžitá splatnosť úveru) zo strany veriteľa“ vyhlásil ku dňu 06.02.2018 predčasnú splatnosť pohľadávky z úveru. Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti pohľadávky z úveru s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy bolo žalovanému doručené dňa 01.03.2018 v súlade s čl. Všeobecných obchodných podmienok s označením „Doručovanie a vyhlásenia klienta“. Nakoľko žalovaný v poskytnutej 7-dňovej lehote od doručenia oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru dlžnú sumu nezaplatil, voči právnemu predchodcovi žalobcu sa tak od 09.03.2018 dostal do omeškania so zaplatením dlžnej sumy spolu s príslušenstvom. Na základe Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s., ako postupcom a spoločnosťou Intrum Slovakia s.r.o. ako postupníkom dňa 14.02.2020 a Žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 02.03.2020 bola pohľadávka voči žalovanému z titulu nezaplateného úveru na základe úverovej zmluvy postúpená žalobcovi ako postupníkovi, o čom

bol žalovaný upovedomený písomným oznámením postupcu o postúpení pohľadávky v súlade s ust. § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

2. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 26.11.2020 platobný rozkaz sp. zn. 22Up/2030/2020, ktorým žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Platobný rozkaz sa nepodarilo doručiť žalovanému do vlastných rúk ani po vykonaných šetreniach. Žalobca navrhol pokračovať v konaní v zmysle § 10 ods. 1, 3 zákona č. 307/2016 Z. z. Platobný rozkaz sa tým zrušil zo zákona a vec bola postúpená Okresnému súdu Nitra (§ 10 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z.).

3. Žalovaný sa nevyjadril k žalobe, ktorá mu bola doručená po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu podľa § 116 ods. 2 CSP, pretože sa súdu nepodarilo doručiť mu žalobu na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky a ani zistiť jeho skutočný pobyt po uskutočnení všetkých potrebných úkonov.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie, pričom právny zástupca žalobcu svoju neúčast', ako aj neúčast' žalobcu ospravedlnil, zároveň navrhol, aby súd rozhodol bez ich účasti s poukazom na zásadu hospodárnosti. Žalovanému bolo predvolanie na pojednávanie doručené podľa § 111 ods. 3 CSP fikciou doručenia dňa 25.03.2022. Súd mal vzhľadom na uvedené splnené podmienky podľa § 180 CSP, keďže právny zástupca žalobcu ospravedlnil svoju neúčast', ako aj neúčast' žalobcu, pričom strany konania nežiadali pojednávanie odročiť. Súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti strán sporu a právneho zástupcu žalobcu, majúc súčasne zato, že vo veci je možné rozhodnúť na základe predložených listinných dôkazov a skutkových tvrdení strán sporu.

5. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne žalobcu a žalovaného vychádzal z dôkazov, ktoré strany konania súdu predložili a vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinami predloženými stranami konania, predovšetkým oboznámením sa so zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ zo dňa 16.02.2017, všeobecnými obchodnými podmienkami VÚB, a.s., listinou nazvanou ako „Tretia upomienka - pokus o zmier“ zo dňa 02.01.2018, poštovým podacím hárkom, výzvou na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 07.02.2018 s doručenkou, oznámením o postúpení pohľadávky s poštovým podacím hárkom a zistil tento skutkový a právny stav :

6. Zo zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s. vyplýva, že žalovaný požiadal na základe Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 16.02.2017 požiadal o poskytnutie úveru vo výške 4890 eur, s lehotou splatnosti 96 mesiacov. Žalovaný sa zaviazal tento úver splatiť v 95 mesačných splátkach vo výške 85,94 eura vrátane poistného (mesačná splátka poistného bola dojednaná vo výške 3,96 eura), prvá splátka bola splatná dňa 20.03.2017 a posledná splátka dňa 20.01.2025 Z predmetnej zmluvy ďalej vyplýva výška úrokovej sadzby 12,70 % (po zohľadnení zľavy z úrokovej sadzby 2 % z úrokovej sadzby 14,70 %) ku dňu schválenia úveru, RPMN 14,20 %, pri priemernej RMPN 13,31 %. Celkové náklady žalovaného ako dlžníka predstavovali sumu 2995,90 eura a celková čiastka, ktorú mal žalovaný zaplatiť predstavovala sumu 7885,90 eura.

7. Žalobca spolu so zmluvou predložil aj všeobecné poistné podmienky pre poistenie schopnosti splácať úver, všeobecné obchodné podmienky obe podpísané žalovaným ako dlžníkom.

8. Žalovaný bol právnym predchodcom žalobcu spoločnosťou VÚB banka, a.s. listinou nazvanou ako Tretia upomienka - pokus o zmier zo dňa 02.01.2018 vyzvaný k úhrade sumy 283,62 eura, t. j. na okamžité zaplatenie dlžnej sumy, v opačnom prípade bude požadovať, aby celú poskytnutú sumu spolu s príslušenstvom vrátil pred dátumom splatnosti. Žalobca doložil aj poštový podací hárok, z ktorého by malo rezultovať, že predmetná písomnosť bola odoslaná na poštovú prepravu dňa 06.06.2017, čo vyplýva podľa jeho názoru z boku hárku, jeho ľavej strany. Pretože žalovaný dlžnú sumu ani napriek výzve právneho predchodcu neuhradil, dňa 07.02.2018 vyhlásil predchodca žalobcu predčasnú splatnosť úveru a žalovaného vyzval k úhrade zostatku úveru s príslušenstvom v celkovej sume 4974,50 eura a to v lehote 7 dní odo dňa doručenia predmetnej výzvy. Z doručienky založenej v súdnom spise na č.l. 41 a 42 mal súd preukázané doručovanie predmetnej výzvy žalovanému, žalovanému výzva právneho predchodcu žalobcu nebola doručená pretože bol pre poštu na uvedenej adrese neznámym adresátom. Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 14.02.2020 bola pohľadávka titulom zmluvy o úvere uzavretej so žalovaným postúpená Všeobecnou úverovou bankou, a.s.; skrátený názov VÚB, a.s. ako

postupcom na žalobcu. Z prílohy zmluvy o postúpení pohľadávok (č. I. 43 spisu) je zrejmé, že išlo o pohľadávku voči žalovanému. Na základe oznámenia o postúpení pohľadávok zo dňa 06.03.2020 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky na žalobcu.

9. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, 1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

10. Podľa § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

11. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, účinného v čase predčasného zosplatnenia úveru, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

13. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

14. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase postúpenia pohľadávky na žalobcu (ďalej len zákon č. 483/2001 Z. z.), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu^{87ac}) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.^{87ad}) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok.

Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

15. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že medzi stranami bol právny vzťah strán sporu založený na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 16.02.2017, ktorá skutočnosť v konaní ani nebola sporná. Rovnako v konaní nebolo sporné, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ pri uzatváraní a plnení z tejto zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti teda ako dodávateľ a žalovaný, ktorá je fyzickou osobou tak nekonal, čiže bol spotrebiteľom a preto je uvedená zmluva zároveň aj spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 Občianskeho zákonníka. V konaní ďalej nebolo sporné, že predmetný úver je spotrebiteľským úverom, na ktorý sa vzťahuje zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy.

16. V konaní mal súd preukázané, že právny predchodca žalobca poskytol žalovanému titulom zmluvy o úvere sumu 4890 eur. Právny predchodca žalobcu si svoj záväzok riadne splnil a poskytol žalovanému dohodnutý úver, čo vyplýva aj z predloženého výpisu (č. I. 35 spisu) a žalovaný konal v rozpore so zmluvnými dojednania zmluvy o úvere a neuhrádzal pravidelné mesačné splátky riadne a včas, čím sa dostal do omeškania so splácaním svojej pohľadávky. Listom nazvaným ako „Tretia upomienka - pokus o zmier“ zo dňa 02.01.2018 (k čomu predložil žalobca len poštový podací hárok) vyzval žalobca žalovaného na okamžité zaplatenie omeškaných splátok a bol upozornený na to, že žalobca vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru a bude požadovať okamžité vrátenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Listom zo dňa 07.02.2018 vyhlásil žalobca mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom a to ku dňu 07.02.2018 Zásielku s oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru si žalovaný z dôvodu, že na adrese, ktorú uviedol aj v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere bol pre poštu neznámym adresátom. Podaním zo dňa 06.03.2020 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že ku dňu 02.03.2020 postúpil predmetnú pohľadávku na žalobcu spolu aj s príslušenstvom a právami z akéhokoľvek zabezpečenia.

17. V predmetom konaní síce žalobca doložil poštový podací hárok, ktorým sa snažil preukázať, že žalovanému odoslal tretiu upomienku - pokus o zmier zo dňa 02.01.2018 pod podacím číslom, ktoré je písané na poštovom podacom hárku na č. I. 38 (rub uvedenej listiny), avšak z predmetného podania nie je možné s istotou zistiť, kedy bola táto upomienka s oznámením, že pri nesplnení výzvy bude veriteľ požadovať, aby žalovaný vrátil celú poskytnutú sumu úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve o úvere žalovanému doručená, t. j. kedy sa preukázateľne mohla dostať do jeho dispozičnej sféry. Súčasne súd poznamenáva, že výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka musí byť zároveň dostatočne kvalifikovanou výzvou obsahujúcou konštatovanie, že dlžník je v omeškaní viac ako 90 dní s možnosťou danou dlžníkovi predmetný dlh uhradiť v celosti. Žalobca odvíjal zosplatenie spotrebiteľského úveru od listiny označenej ako „Tretia upomienka - pokus o zmier“ zo dňa 02.01.2018 v ktorej konštatoval, že napriek upomienkam žalovaný neuhradil záväzky zo zmluvy o úvere voči banke, dlh predstavuje sumu 283,62 eura, v ktorej je zahrnutá dlžná istina 89,69 eura, dlžné úroky 172,15 eura, úroky z omeškania 0,40 eura a poplatky 21,38 eura. Banka vyzvala žalovaného na okamžité zaplatenie dlžnej sumy. Doručovanie predmetnej zásielky preukazoval žalobca poštovým podacím hárkom na č. I. 38 spisu (rub listu), pričom v uvedenej súvislosti poukazoval na všeobecné obchodné podmienky. Súd konkrétne z čl. X zistil, že v prípade, keď sa písomnosť nezasiela ako doporučená zásielka do vlastných rúk, potom sa takáto písomnosť považuje za doručenú desiatym dňom po dni, kedy bola písomnosť podľa údajov veriteľa daná na poštovú prepravu.

18. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pričom z logického výkladu vyplýva, že pred vyhlásením zosplatenia musí byť splnená podmienka v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských vzťahoch koriguje ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré veriteľovi umožňuje zosplatiť dlh až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky za súčasného upozornenia spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účelom toto ustanovenia je ochrana spotrebiteľa pred dôsledkami okamžitej splatnosti celého dlhu, ku ktorej by podľa § 565 Občianskeho zákonníka mohlo dôjsť už aj pri krátkodobom omeškaní trvajúcim len niekoľko dní. Súd

dospel k záveru, že žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v rozpore so zákonom, nakoľko nepreukázal, že by žalovaného kvalifikovane upozornil na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Ide o obligatórnu a zároveň kumulatívnu podmienku platného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy. Listina, ktorú žalobca predložil súdu s označením tretia upomienka - pokus o zmier by bola akceptovaná (súčasne pri splnení ďalších podmienok) ako splnená podmienka, avšak len v prípade, ak by súd mal za preukázané, že predmetná listina bola žalovanému doručená. Zároveň v danom prípade predmetnú listinu nemožno považovať za relevantné upozornenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, teda ako kvalifikovanú výzvu, ktorá by bez pochyb spĺňala náležitosti právneho úkonu, tak ako to ustanovuje vyššie uvedené ustanovenie, keďže neobsahuje jednak konštatovanie s koľkými splátkami je žalovaný v omeškaní, pre ktorú konkrétnu nesplatenú splátku žalobca mohol požadovať predčasné vrátenie sumy pred konečným termínom splatnosti. Okrem toho, predmetnú listinu nazvanú ako „tretia upomienka - pokus o zmier“ nemožno považovať za kvalifikovanú výzvu predovšetkým z dôvodu, že podací hárok nie je opatrený pečiatkou pošty, ani podpisom zamestnanca, ani v záhlaví nie je uvedený dátum podania. Takto predložený dôkaz nemôže v žiadnom prípade preukazovať doručenie akejkoľvek listiny.

19. Súd predtým, ako sa meritórne zaoberal nárokom žalobcu z vecnej stránky v prvom rade skúmal, či je žalobca aktívne vecne legitimovaným subjektom, pretože súd je povinný skúmať procesné podmienky počas celého konania, a to aj v prípade, ak to strana konania nenamieta. Aktívnou vecnou legitimitáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmvanie vecnej legitimitácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimitáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitimitácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

20. Následne súd pristúpil ku skúmaniu, či sú splnené procesné podmienky a to či má žalobca aktívnu legitimitáciu v danom spore. Nakoľko žalobca nepreukázal, že k oznámeniu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti predchádzala výzva, resp. kvalifikované upozornenie adresované žalovanému o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, je nutné konštatovať, že pre rozpor so zákonom, t.j. s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je vyhlásenie mimoriadnej splatnosti neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Nakoľko nedošlo ku platnému zosplateniu úveru, nemôže byť platným ani následné postúpenie týmto spoplatnením (údajne) vzniknutej pohľadávky. Takáto pohľadávka k danému obdobiu totiž neexistovala a preto zmluva o postúpení pohľadávky je tak isto neplatným právnym úkonom, v dôsledku čoho žalobca nie je subjektom aktívne vecne legitimovaným v prebiehajúcim spore.

21. V naznačenom kontexte súd poukazuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28. marca 2018, ako aj na rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24. apríla 2018 (publikovaný Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 60/2018), z ktorého vyplýva, že „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon“. V rozsudku sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28. marca 2018 dospel dovolací súd rozborom § 92 ods. 8 zákona o bankách k záveru, že celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke buď inej banke alebo aj subjektu mimo bankový sektor. Predmetné ustanovenie nemožno, len na základe jeho zaradenia do konkrétnej časti zákona, chápať ako celok len ako úpravu podmienok, za ktorých môže dôjsť k prelomeniu bankového tajomstva, pretože takáto interpretácia opomína vyššie uvedený zmysel tohto ustanovenia. Z § 92 ods. 8 zákona o bankách teda vyplýva presný záujem zákonodarcu na tom, aby sa konalo určitým zákonom predpokladaným spôsobom, pričom neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu tejto zákonnej úpravy než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie. Nerešpektovanie tejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). V rozsudku sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24. apríla 2018 dovolací súd uviedol, že osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie pohľadávky potrebné. Podmienky vyplývajúce z § 92 ods. 8 zákona o bankách dovolací súd

označil za špeciálne zákonné podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva (porovnaj § 92 ods. 8 tretia veta zákona o bankách), aby nedošlo k jeho porušeniu. Uvedené spolu úzko súvisí, avšak vzájomne sa nevylučuje. Dovolací súd konštatoval, že v prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Na absolútnu neplatnosť postúpenia musí pritom prihliadnuť súd aj bez námietky (z úradnej povinnosti). Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť. K dovolateľovej argumentácii ohľadne námietky, že § 92 ods. 8 zákona o bankách upravuje výnimky z bankového tajomstva a nie podmienky pre platné postúpenie pohľadávky dovolací súd v prejednávanej veci uviedol, že aj keď je uvedené ustanovenie § 92 zákona o bankách systematicky zaradené do štrnástej časti právneho predpisu s názvom Bankové tajomstvo, nemožno len na základe tohto zaradenia bez ďalšieho usudzovať, že zákonodarca pri úprave postúpenia pohľadávky bankou na nebankový subjekt, mal zámer riešiť výlučne len otázku ne/porušenia bankového tajomstva. Pokiaľ by bolo uvedené cieľom, nič by nebránilo tomu, aby to v znení zákona výslovne uviedol. Podmienky platného postúpenia pohľadávky banky a podmienky možnosti prelomenia bankového tajomstva sa vzájomne nevylučujú, ale práve naopak sa prekrývajú.

22. Súd poznamenáva, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Ustanovením § 92 ods.8 zákona o bankách sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu. Zákonné podmienky akými sú napr. postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva. Ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka) (rozsudok NS SR vo veci 7 Cdo 26/2017 zo dňa 28.03.2018). Dovolací súd v uvedenom rozhodnutí konštatoval, že v prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle §39 Občianskeho zákonníka. Následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 Občianskeho zákonníka alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postupnej zmluvy pre jej rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia, musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť (rozsudok NS SR sp. zn. 1 Cdo 147/2017 zo dňa 24.04.2018). Nedodrzaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka). Žalobca tak nemôže byť v žiadnom prípade aktívne vecne legitimovaným subjektom na podanie žaloby z vyššie uvádzaných dôvodov.

23. Pokiaľ žalobca poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Obo/210/01 zo dňa 11.06.2003, takéto rozhodnutie už je dávno prekonané a to ustálenou súdnou praxou najvyšších súdnych autorít, pričom predmetné rozhodnutia súd citoval aj v predchádzajúcich odsekoch tohto rozsudku. V nadväznosti na uvedené súd dospel k záveru, že žalobca nie je v spore nositeľom aktívnej vecnej legitímácie (teda nositeľom ním tvrdeného hmotného práva). V takom prípade sa súd nemôže a ani nesmie zaoberať meritom veci, pretože už samotný dôvod v podobe absencie aktívnej vecnej legitímácie zakladá dôvodnosť zamietnutia žaloby v plnom rozsahu.

24. Súd okrem toho poznamenáva, že mu je z jeho vlastnej úradnej činnosti známe, že aj toto rozhodnutie sleduje naplnenie princípu právnej istoty, keďže v skutkovo takmer totožných sporoch, kde je vystupoval takisto žalobca už žaloby právoplatne zamietol, a to práve z dôvodov rovnakých ako v tomto konaní (rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 16Csp/189/2021 zo dňa 24.01.2022 a rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 16Csp/161/2020 zo dňa 08.09.2021, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 9CoCsp/1/2022 zo dňa 24.02.2022).

25. Keďže týmto rozhodnutím sa konanie končí, súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 odsek 1 CSP, s poukazom na § 262 odsek 1 CSP. V konaní úplne úspešnému žalovanému by v danom prípade patrilo nárok na náhradu trov konania, avšak keďže mu žiadne trovy nevznikli, ani zo spisu nevplyvajú, súd mu nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal.

26. Čo sa týka náhrady trov konania osobitného subjektu, tomuto súd nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal, keďže mu ani žiadne trovy nevznikli, pretože bol v konaní úplne pasívny. Ďalej súd poznamenáva, že podľa ustanovenia § 95 CSP je osobitný subjekt definovaný ako orgán verejnej moci, prípadne právnická osoba. Ods. 2 používa pojem subjekt, pričom ods. 3 výslovne uvádza, že ak úkony právnickej osoby podľa odseku 1 odporujú úkonom strany, teda právna úprava sa vyhyba pojmu „strana sporu“, ako je definované v piatej hlave CSP, pričom šiesta hlava používa pojem „iné subjekty konania“. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná náhradu trov konania strane, teda subjektu, ktorý je definovaný v § 60 CSP. Ustanovenie § 258 upravuje, komu inému môže súd priznať náhradu účelne vynaložených výdavkov, osobitný subjekt tu radený nie je. Podľa základných princíпов CSP sú definované jednotlivé práva strany sporu, z ich obsahu žiadnym ani rozširujúcim výkladom nemožno dospieť k záveru, že osobitný subjekt má právo na náhradu trov konania (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 15Co/40/2017 zo dňa 09.03.2017).

Poučenie:

Proti rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§ 362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.(§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.